

ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב (2/05)**מבוא**

1. היקף האשראי המנוהל בישראל בחשבונות עובר ושב, ומאפייניו הייחודיים, מחייבים כי באופן ניהולו השוטף תישמרנה נורמות בנקאיות להן מחויב תאגיד בנקאי בהציעו שירותי אשראי ללקוחותיו. נורמות אלו כוללות שקיפות מרבית ותיעוד מדויק של תנאי ההתקשרות בין הבנק והלקוח; וודאות בכל נקודת זמן, ביחס לסכומי האשראי המאושרים ללקוח וביחס למחירי האשראי הרלבנטיים; דפוסי פעילות לניהול תקין של הסיכון ברמת החשבון הבודד וביחס לסיכונים תיק האשראי ורווחיותו בראייה כוללת. הוראה זו נועדה למזער את אי הוודאות הנגרמת ללקוח ולתאגיד הבנקאי כאחד כתוצאה מחריגות ממסגרת האשראי בחשבונות עובר ושב.

הגדרות

2. "חשבון עובר ושב" - לרבות חשבון חוזר דביטורי.

מסגרת האשראי המאושרת

3. ביקש לקוח לקבל אשראי בחשבון עובר ושב, והתאגיד הבנקאי נענה לבקשה, על התאגיד הבנקאי לקיים את התנאים הבאים:
- (א) (1) מסגרת האשראי הכוללת בחשבון עובר ושב שתאושר ללקוח ותוסכם עמו, תיקבע בהתבסס על ניתוח מתועד של צרכי האשראי של הלקוח אשר יצורף אל מסמך בקשת האשראי, לצורך אישורה על ידי גורם האשראי המוסמך לאישור תקרת האשראי שתותר בחשבון העובר ושב של הלקוח.
- (2) התאגיד הבנקאי רשאי לקבוע סכומי סף שונים, לקבוצות לקוחות שונות, שלגביהן יוגדרו קריטריונים כלליים לניתוח המתועד של צרכי האשראי, כאמור בסעיף קטן (1) לעיל.
- (ב) בין יתר הפירוט המתחייב על פי הדין, יפרט הסכם מסגרת האשראי את העקרונות המותווים בהוראה זו, לרבות את מחויבות הצדדים להקפיד על ביצוע חיובים לחשבון העובר ושב בתוך המסגרת המאושרת בלבד ובלא חריגה ממנה, ואת המשמעויות של מחויבות זו.
- (ג) לאחר חתימת הסכם מסגרת אשראי ראשוני, כאמור בסעיף (א) לעיל, ניתן להעמיד מסגרת אשראי חד צדדית, לסוג של לקוחות אשר יוגדר מראש ובאופן מפורש בנוהלי התאגיד הבנקאי, לפי התנאים שנקבעו בהסכם המסגרת הראשון, ובלבד שלא יחויב הלקוח בעמלה בגין העמדת המסגרת. הריבית במסגרת חד צדדית זו, לא תעלה על זו שנקבעה למדרגת האשראי האחרונה, אשר אושרה, הוסכמה בכתב ונחתמה עם הלקוח. בגלל המאפיינים המיוחדים של מסגרות אלה, על התאגיד הבנקאי להודיע ללקוח מראש על המסגרות ותנאיהן.

ניהול מסגרת אשראי

4. תאגיד בנקאי לא יאפשר היווצרותה של יתרת חובה בחשבון העו"ש, העולה על מסגרת האשראי שאושרה והוסכמה כאמור בסעיף 3 לעיל, אלא במקרים ובתנאים הבאים:
- (א) בקשת לקוח לכבד חיוב מסוים - ביקש לקוח לכבד חיוב מסוים בעטיו צפויה להיווצר חריגה, והתאגיד הבנקאי נכון להיענות לבקשה, תוגדר ותוסכם מראש ובכתב מסגרת - ולו זמנית - התואמת את היקף האשראי המבוקש.
- (ב) העמדה חד צדדית של מסגרת אשראי -
- (1) במקרים חריגים התאגיד הבנקאי רשאי להעמיד, באופן חד צדדי, ללקוח בעל הסכם מסגרת אשראי, מסגרת אשראי בסכום גבוה יותר בחשבון עובר ושב, לרבות מסגרת זמנית, ובלבד שלא יחייב את הלקוח בעמלה בגין העמדת המסגרת. על התאגיד הבנקאי לתעד מסגרת זו במסמכיו ובמערכתיו הממוחשבות, ולהודיע ללקוח על מסגרת האשראי ותנאיה, לרבות מועד תפוגתה, בסמוך לקביעתה. הריבית שתחוייב בגין יתרות חובה שתיווצרנה בתוך מסגרת חד צדדית זו, לא תעלה בשיעורה על זו שנקבעה למדרגת האשראי האחרונה, אשר אושרה, הוסכמה בכתב ונחתמה עם הלקוח.
- (2) במקרים בהם החריגה מתגלית יום אחד לאחר היווצרותה, לדוגמא בפעילות מס"ב ומסלקה, ניתן יהיה להעמיד מסגרת אשראי כאמור בסעיף קטן (1) לעיל, עם ערך רטרואקטיבי.
- (ג) אי יכולת למנוע חריגה - במקרים בהם אין באפשרות התאגיד הבנקאי למנוע חריגה, חיוב חשבון הלקוח בתוספת ריבית חריגה ועמלות טיפול מיוחדות בגין חשבון בחריגה יתאפשר אך ורק לאחר שהחשבון סווג על ידי התאגיד הבנקאי כחוב בעייתי (בפיגור).
- (ד) נוצרה חריגה כאמור בסעיף קטן (ג) לעיל, יודיע התאגיד הבנקאי ללקוח, שעליו לפעול לביטול מיידי של החריגה בחשבון, ולחדול מיצירת חיובים נוספים שכיבודם ייצור או יגדיל חריגה מהמסגרת שנקבעה לו.

דוח רווח והפסד

5. לא תיזקפנה לדוח רווח והפסד הכנסות ריבית כלשהן בגין חריגות שתיווצרנה בחשבונות שסווגו כבעייתיים, וזאת עד לגבייתן בפועל. ראייה לגביית ההכנסה תהא אך ורק בחזרת היתרה לגבולות מסגרת האשראי הכוללת.

* * *

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
8/2/05	הוראה מקורית	1	2159